

Antifrau multa per primer cop una empresa per prendre represàlies contra una alertadora

Nora SA, que depèn del Consell Comarcal de la Selva, va sancionar una treballadora que havia denunciat irregularitats

L'Oficina Antifrau de Catalunya (OAC) ha imposat per primer cop una sanció a una empresa per prendre represàlies contra una alertadora que havia denunciat possibles irregularitats internes. La treballadora de Nora SA, empresa de residus del Consell Comarcal de la Selva i de l'Ajuntament de Blanes, va ser sancionada arran d'un procediment disciplinari. Un jutjat social va anul·lar el procediment en dictaminar que era fruit d'una represàlia. Amb aquesta sentència, Antifrau va proposar 800.000 euros de multa a l'empresa, que va presentar al·legacions i va poder-la rebaixar-la a 600.000 euros, segons ha pogut saber l'ACN. Nora SA ha anunciat que recorrerà contra la resolució d'Antifrau en considerar la sanció "improcedent i desproporcionada". Basant-se en la llei del 2023, l'OAC és l'encarregada de protegir els alertadors i sancionar possibles represàlies contra ells. El cas es va iniciar a finals del 2022, quan una treballadora va demanar informació interna per possibles irregularitats en la contractació de personal, cobrament de plusos i control horari. La cap de recursos humans, una de les que podria haver comès i haver-se beneficiat de les irregularitats, va demanar que s'activés el protocol intern per assetjament contra ella mateixa. A principis del 2023 la treballadora que havia denunciat les irregularitats va dur el cas a Antifrau i va iniciar una excedència voluntària de sis mesos, però al cap d'un mes la van sancionar amb sis dies de sou i feina. La treballadora va dur el cas al jutjat social, que el desembre del 2023 va anul·lar la sanció perquè va dictaminar que era fruit d'una represàlia, i va obligar la companyia a indemnitzar-la amb 7.500 euros. En concret, el jutjat va dictaminar que la sanció era "un càstig empresarial per haver posat de manifest irregularitats", i que existia una clara connexió entre la denúncia d'irregularitats i la posterior sanció. L'empresa va recórrer contra la sentència del jutjat social de Girona, però el TSJC la va confirmar el juliol del 2024. Arran d'aquesta segona sentència, Antifrau va proposar a finals d'octubre passat una sanció de 800.000 euros a Nora per infracció molt greu. L'empresa va presentar al·legacions i ara s'ha confirmat la sanció, però de 600.000 euros, més una amonestació pública, que consisteix a fer pública la sanció ferma, després de possibles recursos judicials, al BOE. L'empresa pot recórrer contra la decisió d'Antifrau davant la justícia. Segons les al·legacions de la companyia, l'actuació d'Antifrau partia d'un conflicte laboral intern entre els treballadors que va succeir a principis del 2023. Antifrau va interpretar que Nora havia aplicat represàlies a una persona que, després, va passar a tenir la condició d'informant. Els serveis jurídics de l'empresa defensen públicament que es va actuar "dins el marc legal". Recalquen que van aplicar una sanció disciplinària a la treballadora per uns fets anteriors, i no per ser informant. Per això conclouen que "una represàlia només es pot produir després de la conducta que la motiva, mai abans". En el document d'al·legacions, els serveis jurídics de Nora defensaven que la companyia "va actuar en tot moment dins el marc legal", "aplicant els procediments interns i laborals establerts, sense cap voluntat ni conseqüència de represàlia". Per això, consideraven que la proposta de resolució d'Antifrau és "improcedent i desproporcionada" i, per tant, sol·licitaven la nul·litat i l'arxivament de l'expedient sancionador. El gabinet legal de l'empresa de residus de la Selva argumentava que no pot existir cap represàlia perquè el conflicte laboral intern que va motivar una sanció disciplinària (i que es va resoldre per la justícia ordinària) va ser anterior a la denúncia presentada per la persona informant a l'Oficina Antifrau. "Aquesta situació, doncs, exclou i impedeix establir cap relació causal entre ambdós procediments, ja que una represàlia només pot produir-se a posteriori de la conducta que la motiva", argumentava l'empresa pública en un comunicat del novembre. A més, l'equip jurídic assenyalava que Antifrau "aplica retroactivament" la llei 2/2023, de protecció de les persones informants, en uns fets previs a la seva entrada en vigor. "Per tant, vulnera els principis de legalitat i seguretat jurídica establerts a la Constitució espanyola i a la llei del règim jurídic del sector públic",

criticaven. Així mateix, Nora detallava que les disfuncions administratives traslladades a Antifrau per part de la persona informant "s'emmarquen en el complex procés d'adaptació de l'empresa, que va passar de ser una societat mixta a una entitat totalment pública". De fet, asseguraven que "aquests desajustos administratius ja van ser detectats" per la companyia, i que van implantar mesures correctores i d'actualització per reforçar els mecanismes de control, els protocols de transparència i la gestió interna. Per als responsables de Nora, la prova "més evident" que la seva actuació va ser correcta és que "durant els més de dos anys d'investigació, Antifrau no ha considerat necessari traslladar el cas a la fiscalia". L'empresa subratllava que ha col·laborat amb Antifrau "des del primer moment" i que "continuarà aportant tota la documentació i informació requerida, en un exercici constant de transparència i de respecte institucional". A més, remarcava que els fets en qüestió van produir-se en una etapa anterior, en què el president, el vicepresident i el gerent actuals no ocupaven aquests càrrecs. Finalment, l'empresa deixava clar als vint ajuntaments als quals presta servei que "no patiran cap afectació" ni els suposarà "cap sobrecost" si al final els acaben imposant la sanció. A banda d'aquesta sanció, l'empresa té altres problemes. El sindicat CCOO va anunciar dijous passat que ha convocat quatre dies de vaga per aquestes festes de Nadal, del 28 al 31 de desembre. El sindicat justifica la vaga pel "bloqueig" del conveni col·lectiu. En un comunicat, el sindicat aposta pel diàleg "fins a l'últim moment" però retreu "mesos de reunions estèrils": "L'empresa no ha presentat cap proposta que garanteixi el poder adquisitiu dels treballadors". Per això, la Federació d'Hàbitat de CCOO ha anunciat oficialment l'aturada que començarà a les vuit del vespre del 28 de desembre i s'allargarà fins a mitjanja del dia 31. El sindicat exposa que Nadal és una de les èpoques "de més generació de residus de l'any" i fa una crida al Consell Comarcal de la Selva, com a administració responsable del servei públic, a implicar-se en la resolució del conflicte. El sindicat denuncia "l'actitud immobilista" de la direcció de Serveis Mediambientals la Selva Nora SA i la "falta de compromís" del Consell Comarcal de la Selva. El nucli del conflicte és, exposa CCOO, "un conveni bloquejat i la pèrdua de poder adquisitiu". En un comunicat, acusa l'empresa de promoure el "bloqueig sistemàtic" de la negociació del conveni col·lectiu i denuncia que la direcció no ha presentat cap proposta que garanteixi el poder adquisitiu dels treballadors: "No podem acceptar que, en un context d'inflació, la plantilla continuï amb els salaris congelats mentre el volum de feina i la responsabilitat del servei no deixen de créixer". CCOO afirma que les condicions de treball són "insostenibles", sobretot en els aspectes relacionats amb la degradació del servei i la seguretat laboral. El sindicat precisa que hi ha una manca de manteniment que provoca que els camions i la maquinària tinguin un "estat precari" i suposin "un risc diari per a la seguretat viària i la salut dels operaris". També denuncien que les condicions als centres de treball són "indignes" i hi ha "mancances greus en higiene i compliment de la normativa de riscos laborals" i, finalment, afirmen que la manca de personal "estructural" es cobreix amb una "sobrecàrrega sistemàtica" de la plantilla. CCOO lamenta que el Consell Comarcal de la Selva, com a administració responsable última del servei públic de recollida d'escombraries, es mantingui com a "espectador" davant aquest conflicte. El sindicat exigeix que l'administració intervingui per forçar la direcció de Nora a seure amb una "proposta" digna que eviti que els carrers de la comarca s'omplin de deixalles "en plenes festes de Nadal". El sindicat afirma que manté la voluntat de diàleg "fins a l'últim moment", però adverteix que la vaga és "l'únic camí davant una empresa que prioritza els números per sobre de la seguretat i la dignitat dels seus treballadors". A l'estiu el sindicat ja va denunciar una gestió "irresponsable i negligent" per part de l'empresa. El responsable de CCOO a Girona, Pere Ortega, assenyalava la falta de personal i de maquinària com a principals dèficits i això provoca que els serveis no es realitzin o es facin de forma parcial. "Hi ha una sobrecàrrega de treball que suposa una situació insostenible, i que posa en risc la seguretat i la salut dels treballadors", ra remarcar. De fet, segons Ortega, Nora ha subcontractat empreses privades per realitzar serveis per manca de mitjans. Per tot plegat, demanen a les administracions públiques que actuïn. Així mateix, el sindicalista va lamentar que les instal·lacions de la companyia "no compleixen la llei de riscos laborals" perquè estan "en molt mal estat, brutes, amb deficiències greus i sense el manteniment adequat". "Presenten unes condicions indignes que afecten la salut, la seguretat i la dignitat dels empleats", va subratllar. Segons xifres del sindicat, la plantilla de Nora al Consell Comarcal és de 60 treballadors, i la de Blanes, d'uns 130. La secretaria general de la federació d'Hàbitat de CCOO a Catalunya, Isabel Gutiérrez Muela, va indicar que els treballadors tenen el conveni col·lectiu "caducat" perquè la direcció de l'empresa "continua enrocada i negant-se a negociar". En concret, la plantilla de Blanes no el renova des del 2019.

i els del Consell Comarcal des del 2023. "Això suposa una pèrdua en el nivell adquisitiu i en els drets laborals dels treballadors", ha recalcat. El secretari general de la federació d'Hàbitat a les comarques gironines, Carlos Casas, va destacar que Nora, a causa de la manca de personal i maquinària, va subcontractar l'estiu passat una altra companyia perquè executés les tasques encomanades. "Una empresa pública n'ha de contractar una privada per fer els serveis que havia de fer la pública, és una cosa estranya", reblava. Segons els representants sindicalistes, a la plantilla hi ha un absentisme d'entre el 23 i el 24% a causa de la sobrecàrrega de treball. "No poden sortir perquè no hi ha camions, hi ha vehicles sense aire condicionat, i no contracten personal si hi ha algú de baixa o de vacances, i això fa que hi hagi gent fent el doble de feina", van denunciar. Per tot plegat, Gutiérrez Muela va demanar a les administracions públiques que "prenguin nota" i posin els mitjans per "desbloquejar" aquesta situació. Per la seva banda, Nora ha anunciat que presentarà recurs contra la resolució d'Antifrau. En un comunicat al qual ha tingut accés l'ACN, ha avançat que els seus serveis jurídics reiteraran que la sanció de 600.001 euros és "improcedent i desproporcionada", perquè consideren que Antifrau ha comès "defectes substancials de fonamentació", tant a l'hora d'interpretar els fets com d'aplicar la normativa. Alhora, ha subratllat que l'origen de l'expedient és un conflicte laboral "intern" de principis del 2023, que la justícia ordinària ja ha "resolt". Així mateix, ha indicat que l'OAC s'equivoca a l'hora d'interpretar-lo "com una presumpta represàlia". A més, també ha criticat que Antifrau apliqui de manera retroactiva la Llei 2/2023, de protecció de les persones informants, perquè assegura que els fets que recull l'expedient són previs a l'entrada en vigor de la normativa. Per últim, ha insistit que "sempre" ha actuat dins el marc legal, "aplicant els procediments interns i laborals establerts, sense cap voluntat ni conseqüència de represàlia". Per aquests motius, l'empresa pública ha anunciat que demanarà que s'anul·li la sanció: "En cas que no prosperi, el recurs serà el pas previ per acudir davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya", ha advertit.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/economia/2025/12/22/antifrau-multa-per-primer-cop-125062559.html>